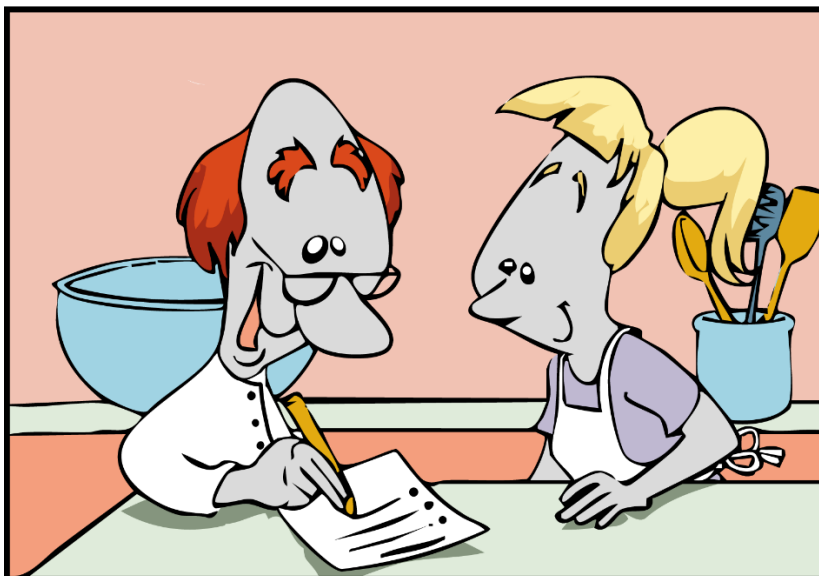

Empati og krav

Læreren står i FGU-køkkenet sammen med Agnete, som skal lære at bage rugbrød. Agnete står med opskriften foran sig, og læreren har bedt hende om at lave en indkøbsliste. ”Jeg behøver ikke skrive det ned, for jeg kan sagtens huske det”, siger hun til læreren. Læreren tøver lidt: ”Jeg ved godt, du synes det er træls, men sæt dig nu ned og skriv, du skal faktisk købe mange ting”. Læreren kender Agnete godt og ved, at hendes ordblindhed gør, at hun har svært ved at skrive en indkøbsliste. ”Jeg kan sagtens huske det, selvom der er mange ting”, fortsætter Agnete, ”det har jeg gjort masser af gange”. ”Ja du er fantastisk til at huske”, siger læreren, ”men det handler jo også om at lære at skrive, det er jo en del af køkkenfaget. Sæt dig ned, så skriver vi den sammen. Hvad er det første vi skal have købt”.

Det er en særlig udfordring at undervise nogen i noget, de har svært ved. Det viser ovenstående eksempel, hvor lærerens kendskab til Agnetes ordblindhed præger hans samspil med hende. Han føler med Agnete og har behov for at vise hende anerkendelse. Han anerkender, at hun synes, det er træls at skrive. Han anerkender hendes gode hukommelse og til sidst fritager han hende for ansvaret for at få indkøbslisten skrevet, idet han gør det sammen med hende.

Fordi læreren er empatisk og levende kan sætte sig i Agnetes sted, mærker han tydeligt hendes modvilje. Samtidig står læreren med FGU-uddannelsens krav om skriftsproglighed i fagene, og dermed bliver det ham, der må insistere på, at Agnete kommer i gang med at skrive. Deres relation bliver dilemmafyldt, og hver især griber de til de undvigelsesmanøvrer, de kender til. Agnete forsøger at undgå skriftlighed og læreren lokker, trøster og overtager til sidst styringen.

Der er behov for, at både læreren og Agnete kommer ud af deres relationelle dilemma og ind i det konkrete arbejde med at lære at læse og skrive. Teknologien har noget særligt at gøre her. Når de skriftlige opgaver flyttes ind i en computer, forandres betingelserne for læreprocessen. Processen befinder sig ikke længere i et relationelt samspil mellem lærer og elev, men finder sted i et fagligt samspil mellem elev, lærer og computer.

Det er læringsplatformen ALVIS.NU et godt eksempel på.

ALVIS.NU
bevarer relationen

ALVIS tilbyder en generel struktur for opgaveløsning på FGU-niveau, så lærer og elev tilbydes et fælles tredje at forholde sig til og samarbejde om.

ALVIS tilbyder høj grad af stilladsering, så de nødvendige gentagelser knyttet til ordblindeproblematikken er en integreret del af læreprocessen. Eleven kan fejle uden at møde lærerens personlige reaktion. I stedet bliver fejlene neutrale afsæt for en stilladsering af den videre læreproces.

ALVIS giver mulighed for, at eleven kan udtrykke sin læringsfrustration ved at skælde ud på computeren, uden at det påvirker relationen til læreren.

I ALVIS er lærerens krav og feedback stilladseret. Det betyder, at læreprocessen ikke faciliteres af lærerens empati, ros og anerkendelse, men af direkte sproglig vejledning tilpasset elevens niveau.

**Artiklen er skrevet af
Aase Holmgaard
og Nina Berg Gøtttsche.
3. februar 2025**

Aase Holmgaard er autoriseret privatpraktiserende psykolog og ph.d. i specialpædagogik.

Nina Berg Gøtttsche er ph.d. og lektor i dansk på læreruddannelsen i VIA University College.